

Máte dojem, že se dítěti něco děje a nemáte dost informací? A už jste se ptali v družině a paní kuchařky?

Kazuistiky z Linky pro rodinu a školu 116 000

Linka pro
rodinu a školu

JARMILA KUBÁŇKOVÁ

Někteří učitelé si čas od času povzdechnou, že mají o svých žácích málo informací a nemají možnost se o nich takřka nic dozvědět, pokud to rodiče nechtějí. To v některých případech může být pravda, na Lince pro rodinu a školu 116 000 se však častokrát setkáváme s jiným typem obtíží – opomíjení zdrojů informací, které jsou dostupné, jen učitele nenapadne se o ně zajímat. A tím zdrojem jsou vychovatelé ze školní družiny a nepedagogičtí pracovníci školy – nejčastěji pracovníci školní jídelny, paní uklízečky a paní uklízeči a samozřejmě školníci a školnice. Tyto osoby často disponují spoustou užitečných postřehů a vědomostí o žácích, přičemž některé z nich jsou pro účinnou pomoc dítěti nepostradatelné.

Zejména nepedagogičtí pracovníci jsou pro některé typy žáků takřka „neviditelní“ a mají pocit, že před nimi se mohou chovat naprosto spontánně. Vždyť přece slovy jedné z žákyň „té kuchařce je přece jedno, kolik toho sním, protože není moje máma“. A ono to mnohdy dotyčné paní kuchařce jedno není, resp. když si toho všimne a umí s touto informací dobře naložit, jak ilustruje následující příběh.

Na Linku 116 000 se obrátila pedagožka ze základní školy s tím, že jim v hodině tělesné výchovy na okamžik zkolabovala žákyně. Dle slov volající hrály florbal, došlo k neúmyslnému střetu dvou dívek a jedna z nich na okamžik zbledla, jako by omdlela, ale velmi rychle se znovu vrátila ke hře, přičemž si nechtěla ani chvíli odpočinout. Naopak, všemožně se snažila, aby se na její krátký kolaps co nejdříve zapomělo.

Volající to ovšem nedalo a dotyčnou dívku pozorovala i v hodinách matematiky, které v dané třídě též učila. A všimla si, že chování dotyčné žákyně se lehce změnilo – byla daleko kritičtější ke svým chybám i k chybám spolužáků, učitelka ji častěji přistihla, že je „duchem nepřítomná“, a jednou se vyčující zdálo, že dívku postihl podobný kolaps jako při florbalu.

Nutno přiznat, že za těmito nespécifickými příznaky se mohlo skrývat leccos – od srdeční vady přes konflikty s rodiči až k experimentování s drogami. A bylo nutno zjistit více

informací, kdy se ukázalo, že ty relevantní se nacházejí ve školní jídelně. Byly to paní kuchařky, které si všimly, že dívka chce najednou čím dál menší porce, většinu jídla stejně vrátí a na občasný dotaz, co se to najednou děje, odpovídá jen neurčitými úsměvy nebo vytáčkami.

A tato informace pedagožce poskytla kýžené vodítko, tj. že se pravděpodobně jedná o poruchu příjmu potravy. A to už byla „jasná“ indicie, se kterou si věděla rady (než ono neuchopitelné tušení, že „něco“ není v pořádku). Zbytek už se odehrál bez naší účasti ve spolupráci mezi školou, rodiči dívky a dětským lékařem.

Smutný příklad nesdílení informací mezi učiteli, vychovateli ve školní družině a nepedagogickými pracovníky poskytl je případ chlapce navštěvujícího druhou třídu ZŠ. Chlapec kvůli pracovnímu vytížení svých rodičů využíval školní družinu před vyučováním (a v některých dnech i po vyučování) a údajně se několikrát vychovatelkám zmínil, že se mu v družině líbí „víc než doma“. Vychovatelky to braly jako trochu nadnesené hodnocení své práce a chlapci odpovídaly, že to je pěkné, že se mu u nich líbí, ale takové věci by říkat neměl, protože doma má přece rodiče a „tam je to nejlepší“.

Posléze totéž začal chlapec říkat i své třídní učitelce, která mu odpovídala v podobném duchu „doma to přece musí

KLIMA ŠJ

být nejlepší“. Když se jí chlapec svěřil, že ho doma máma bije, tak mu údajně odpověděla, aby si nevymýšlel, protože „proč by to máma asi tak dělala“.

Nakonec nám ohledně situace chlapce volala jeho třídní učitelka, ale to až ve chvíli, kdy se stala skrytým svědkem, jak s tímto chlapcem jedná matka před školou, tj. když si myslela, že ji nikdo nevidí. Tolik sprostých nadávek tak hrubým hlasem údajně nikdy neslyšela. A teprve po této zkušenosti pedagožka zavolala na Linku 116 000 a jedním z výsledků rozhovoru bylo i to, že se šla zeptat svých kolegů a kolegyně. A teprve tehdy se dozvěděla, co říkal chlapec už před několika měsíci vychovatelkám v družině, že něco podobného říkal i kuchařkám ve školní jídelně. I v tomto případě tedy informace byly, bylo jich relativně dost a byly vážné, jen si je nikdo nespojil.

A podobných případů řešíme mnoho. Volající obvykle bezelstně přiznávají, že je něco takového ani ve snu nenapadlo, že ani nevědí o tom, koho přesně by se zejména v jídelně měli ptát a zda tím nepřekračují své pravomoci. Na druhou stranu existují školy, od nichž je možno leccos tzv. odkoukat – mají nastaven systém porad, kde je vždy prostor i pro informace o žácích a změnách v jejich chování, a vedle toho i možnost spojit se s někým z vedení školy v situacích, které nesnesou odkladu. A to nejen v situacích, kdy praskne vodovodní potrubí (to obvykle není potíž zburcovat pana ředitele nebo paní ředitelku), ale i když se dítě rozbřečí a odmítne jít domů s tím, že bude zase zbito.

Jak se nám opakovaně potvrzuje, dítě se obvykle svěřil tam, kde cítí důvěru a zájem. A nelze po něm chtít, aby se orientovalo v kompetencích třídního učitele, školního metodika prevence, výchovného poradce, vychovatele ve školní družině atd. Je tedy na dospělých, aby důvěru dítěte nezklamali a vytvořili funkční model sdílení informací.

Mgr. Jarmila Kubáňková, Ph.D.,
metodička služeb 116 000 a 116 123,
statutární zástupkyně Cesta z krize, z. ú.

Jsme také na facebooku

Řízení školy

Lajkujte

Komentujte

Sdílejte

Soutěžte s námi !

www.rizeniskoly.cz

Kompletní nabídka odborných informací pro oblast školství

SPECIÁL PRO ŠKOLNÍ JÍDELNY

vychází 6× ročně
ročník V
3/2019

■ Vydává:

Wolters Kluwer ČR
www.wolterskluwer.cz

■ Odborná redaktorka:

Mgr. Dagmar Findová
tel.: 246 040 475
e-mail: dagmar.findova@wolterskluwer.com

■ Adresa:

Wolters Kluwer ČR
Řízení školy
U Nákladového nádraží 10
130 00 Praha 3
tel.: 246 040 444
IČ: 63077639

■ Předplatné a distribuce:

tel.: 246 040 400
e-mail: predplatne@wolterskluwer.cz

■ Inzerce:

Mgr. Miroslav Hřebecký
tel.: 777 230 849
e-mail: mhrebecky@gmail.com
Iva Suchnová, tel.: 603 826 764
e-mail: iva.suchnova@wolterskluwer.com

■ Sazba:

Michaela Blažejová

■ Tisk:

SERIFA, s. r. o.
Jinonická 80, Praha 5

Za správnost údajů uvedených
v článcích odpovídají jejich autoři.

Přetisk a jakékoli šíření dovoleno
pouze se souhlasem vydavatele.

Vydávání povoleno Ministerstvem
kultury ČR pod číslem
MK ČR E 22055.
ISSN 2336-6818

Nabízíme dvě varianty ročního
předplatného:

Speciál pro školní jídelny spolu
s odborným měsíčníkem Řízení školy –
zvýhodněná cena celkem za oba časopisy
2 360 Kč (DPH je účtováno
dle aktuálně platné sazby).

Samostatný Speciál pro školní jídelny –
cena 790 Kč (DPH je účtováno
dle aktuálně platné sazby).

Předáno do tisku dne 23. 4. 2019

© Wolters Kluwer ČR, 2019

Časopis je dostupný
také v ASPI.

Časopis je dostupný také
v Řízení školy online.

Vytištěno na 100% recyklovatelném
papíru se značkou Eco-label EU.